

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: I Kž 447/2019-11

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A

Vrhovni sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Vrhovnog suda Ileana Vinja kao predsjednice vijeća, te Ranka Marijana i Melite Božičević-Grbić kao članova vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice – specijalistice Maje Ivanović Stilinović kao zapisničarke, u kaznenom predmetu protiv opt. S. S. zbog kaznenog djela iz čl. 110. Kaznenog zakona ("Narodne novine", broj 125/11., 144/12., 56/15. i 61/15. – dalje: KZ/11.), odlučujući o žalbama državnog odvjetnika i optuženice, podnesenim protiv presude Županijskog suda u Bjelovaru od 8. ožujka 2019., broj K-9/2018-112, u sjednici održanoj 28. svibnja 2020., u prisutnosti u javnom dijelu opt. S. S. i njezinog branitelja B. K., odvjetnika iz V. i sudskog tumača za njemački jezik prof. S. K.,

p r e s u d i o j e :

Odbijaju se žalbe državnog odvjetnika i opt. S. S. kao neosnovane i potvrđuje prvostupanjska presuda.

Obrazloženje

Pobijanom presudom opt. S. S. proglašena je krivom zbog kaznenog djela iz čl. 110. KZ/11., te je na temelju citirane zakonske odredbe osuđena na kaznu zatvora u trajanju dvanaest godina. U izrečenu kaznu zatvora optuženici je, na temelju čl. 54. KZ/11., uračunato vrijeme oduzimanja slobode i vrijeme provedeno u istražnom zatvoru od 13. listopada 2017. pa nadalje, premda je bila uhićena nekoliko dana kasnije, točnije 21. listopada 2017., u B. (list 252 spisa). Primjenom čl. 68. KZ/11. optuženici je izrečena sigurnosna mjera obveznog psihijatrijskog liječenja u okviru zatvorskog sustava, koja može trajati do prestanka razloga zbog kojeg je izrečena, a u svakom slučaju do prestanka izvršenja kazne zatvora. Na temelju čl. 148. st. 1. u svezi čl. 145. st. 2. toč. 1., 6., 7. i 8. Zakona o kaznenom postupku ("Narodne novine", broj 152/08., 76/09., 80/11., 91/12. – odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 142/12., 56/13., 145/13., 152/14. i 70/17.) optuženici je naloženo podmiriti trošak svjedoka u iznosu 7.397,00 kuna, trošak vještačenja u iznosu 93.523,00 kuna, trošak punomoćnika oštećenika u iznosu 33.687,50 kuna, te paušalnu svotu u iznosu 2.000,00 kuna, dok će se o ostalim troškovima kaznenog postupka odlučiti naknadno, posebnim rješenjem.

Protiv ove presude žalbe su podnijeli državni odvjetnik i optuženica S. S.

Državni odvjetnik se žali zbog odluke o kazni, s prijedlogom pobijanu presudu preinačiti i optuženici izreći kaznu zatvora u duljem trajanju.

Opt. S. S. je podnijela dvije žalbe. Jednu je podnijela putem tadašnjeg branitelja po službenoj dužnosti, J. P., odvjetnika iz B., zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, povrede kaznenog zakona i zbog odluke o kazni i troškovima kaznenog postupka, s prijedlogom pobijanu presudu ukinuti i predmet vratiti na ponovno odlučivanje pred potpuno izmijenjeno vijeće. Drugu žalbu je podnijela putem svog, naknadno, izabranog branitelja B. K., odvjetnika iz V., zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, povrede kaznenog zakona, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i zbog odluke o kazni i troškovima kaznenog postupka, s prijedlogom pobijanu presudu preinačiti i optuženicu osloboditi optužbe ili je osuditi na „... kaznu zatvora u trajanju osam godina ili kraće ...“, odnosno ukinuti pobijanu presudu i predmet vratiti na ponovni postupak pred izmijenjeno vijeće.

S obzirom na sadržaj ovih dviju žalbi, one će se razmatrati kao jedinstvena žalba opt. S. S.

Odgovor na žalbu podnio je državni odvjetnik, s prijedlogom žalbu optuženice odbiti kao neosnovanu.

Prije održavanja sjednice vijeća spis je, na temelju čl. 474. st. 1. Zakona o kaznenom postupku ("Narodne novine", broj 152/08., 76/09., 80/11., 91/12. – odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 143/12., 56/13., 145/13., 152/14., 70/17 i 126/19. – dalje: ZKP/08.) dostavljen Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske.

Na temelju čl. 475. ZKP/08., o sjednici drugostupanjskog vijeća uredno su izviješteni opt. S. S. i njezin branitelj B. K., odvjetnik iz V., jer su to zahtijevali, zatim ovlašteni sudski tumač za njemački jezik prof. S. K. i državni odvjetnik Republike Hrvatske. Sjednici su prisustvovali opt. S. S. i sudski tumač za njemački jezik prof. S. K. uz pomoć audio video uređaja, te branitelj optuženice, B. K. odvjetnik iz V.

Žalbe su neosnovane.

Suprotno žalbenim navodima branitelja po službenoj dužnosti, J. P., u pobijanoj presudi nema proturječnosti između njene izreke i obrazloženja. Sud prvog stupnja je, glede odlučnih činjenica, označio jasne i logične razloge na kojima se zasniva izreka presude. Isto tako, sud je označio dokaze na temelju kojih proizlazi zaključak da je optuženica počinila kazneno djelo, kako je to i navedeno u izreci pobijane presude, a potom je obrazložio na osnovu kojih odlučnih činjenica je to zaključio.

Žalitelj nije u pravu ni kada tvrdi da se presuda temelji na nezakonitom dokazu. U žalbi se tvrdi da je K. A. S. privilegirani svjedok, koji je policiji u W. dao obavijest o broju mobitela kojim se koristila optuženica, premda nije bio upozoren da ne mora svjedočiti. Međutim, žalitelj ignorira činjenica kako K. A. S. nikada nije bio ispitan u svojstvu svjedoka, pa nije niti mogao steći svojstvo tzv. privilegiranog svjedoka.

Prvostupanjski sud je, pravilno, odbio prijedlog obrane da se kao „plod otrovne voćke“ izdvoji analitička obavijest o izlistu telefonskih brojeva, među kojima je i telefonski broj ... Naime, u spisu predmeta se nalazi podatak PU požeško-slavonske, koja je postupala po nalogu suca istrage, kako je "... telefonski broj ... aktiviran kod V. telefonskog operatera. Vlasnik broja je operateru nepoznat a prema operativnim saznanjima korisnica je S. S. ..." (list 176 spisa).

Žalitelj zanemaruje postupovne norme prema kojima policija može prikupljati obavijesti od građana i na taj način stjecati operativna saznanja, ali u prikupljanju obavijesti građani se ne mogu ispitivati u svojstvu svjedoka. S obzirom na postojanje sumnje da je S. S. počinila kazneno djelo ubojstva, sudac istrage je primjenom čl. 339.a Zakona o kaznenom postupku ("Narodne novine", broj 152/08., 76/09., 80/11., 91/12. – odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 143/12., 56/13., 145/13., 152/14. i 70/17.) donio nalog kojim je zatražio provjeru uspostavljanja telekomunikacijskih kontakata nekoliko telefonskih brojeva, među kojima je bio i broj ... (list 210-211 spisa).

Stoga, analitička obavijest o izlistu telefonskih brojeva nije nezakonit dokaz, kako se to, neosnovano, tvrdi u žalbi.

Neosnovano se u žalbi branitelja optuženice, B. K. tvrdi kako postupak nije bio pravičan, jer je optuženica „... zbog teške medimenkatoze bila stalno u opijenom stanju ...“. Takva, paušalna, tvrdnja ničim nije potkrijepljena, niti se iz raspoložive dokumentacije može izvesti takav zaključak. S obzirom da je optuženica bila medicinski tretirana, očito, nije bila u „opijenom stanju“, jer bi takvo stanje moralo proizlaziti iz medicinske dokumentacije i bilo bi vidljivo na raspravi. Vještakinja psihijatar dr. J. B. je utvrdila raspravnu sposobnost optuženice, a iz spisa predmeta proizlazi da je optuženica pratila tijekom rasprave, razumjela prijevod na njemački jezik i shvaćala smisao radnji provedenih u ovom postupku.

Neosnovano se, nadalje, u žalbi branitelja B. K. tvrdi kako postupak nije bio pravičan i zato jer optuženica nije imala branitelja „... koji razumije kvalificirano i stručno njemački jezik ...“. Optuženica je, tijekom cijelog postupka, imala na raspolaganju uredno, na njemački jezik, prevedenu svu dokumentaciju sadržanu u spisu predmeta. Na prvom ispitivanju, uz pomoć sudskog tumača za njemački jezik, prof. S. K., jasno se izjasnila kako je primila pisanu pouku o pravima i kako tu pouku razumije. Isto tako se izjasnila da razumije sva dana joj upozorenja. Optuženici je bilo omogućeno da se brani uz branitelja po vlastitom izboru, ali je izjavila da branitelja nije angažirala, te je iskazala suglasnost da je brani branitelj po službenoj dužnosti J. P., odvjetnik iz B. (list 575-577 spisa). Na pripremnom ročištu se izjasnila da će se služiti njemačkim jezikom „... jer nedovoljno razumije i govori hrvatski jezik ...“. Zato je odlučeno da će cijeli tijekom rasprave prevoditi sudski tumač na njemački jezik. Optuženica je, u nazočnosti svoga branitelja, ponovila da razumije sva upozorenja, razumije optužbu i očitovala se da se ne smatra krivom (list 737 spisa). Zamjetna je profesionalna aktivnost branitelja po službenoj dužnosti, odvjetnika J. P., u svim stadijima kaznenog postupka. Međutim, kada se na samom kraju dokaznog postupka, pristupilo ispitivanju optuženice, ona je izrazila želju za braniteljem koji razumije njemački jezik. Predsjednik vijeća je rekao da na području Županijskog suda u Bjelovaru, osim odvjetnika B. K., ne postoji drugi odvjetnik koji poznaje njemački jezik. Optuženica je navela da je ona angažirala tog odvjetnika, ali je potom tražila od njega da povuče punomoć. Tada je izjavila da je zadovoljna dosadašnjim zastupanjem branitelja po službenoj dužnosti, jasno je izrazila svoju suglasnost da je i dalje

brani odvjetnik J. P., te je iskazala želju iznijeti svoju obranu u nazočnosti svoga branitelja. Nakon iznošenja obrane, optuženica je odgovarala samo na pitanja branitelja, a nakon što je dokazni postupak bio završen, pridružila se završnim riječima svoga branitelja (list 1076-1079 spisa).

Kasnije, u žalbenom postupku, optuženica je angažirala branitelja B. K. (list 1208 spisa), premda joj je to bilo omogućeno i znatno ranije.

Neosnovano se u žalbi branitelja B. K. tvrdi da je ostvarena bitna povreda odredaba kaznenog postupka jer je, protivno zakonu, donesena odluka o isključenju javnosti s rasprave. Žalitelj zanemaruje kako je odluka o isključenju javnosti za cijelu raspravu donesena, upravo, na prijedlog obrane (list 740 spisa), koja je takav prijedlog iznijela radi „... zaštite osobnog i obiteljskog života optuženice, a sukladno nalazu i mišljenju vještaka ...“. Kako je odluka o isključenju javnosti donesena na prijedlog obrane, to je utvrđeno da se tome ne protivi niti državni odvjetnik. S obzirom da se radi o obiteljskoj tragediji sa traumatičnim posljedicama koje se izravno reflektiraju i na optuženicu, na njeno osobno stanje i obiteljske odnose, odluka o isključenju javnosti donesena je u suglasju s odredbom čl. 388. st. 2. toč. 4. ZKP/08.

Nije u pravu optuženica kada se žali zbog povrede kaznenog zakona.

U žalbi se ne navodi povreda kaznenog zakona koja se ima u vidu, tek se iz sadržaja žalbe može zaključiti kako optuženica smatra da se presuda temelji na pogrešno utvrđenom činjeničnom stanju. To što smatra da u njenim postupcima nema svih obilježja kaznenog djela za koje je proglašena krivom, i pri tome pobija valjanost utvrđenog činjeničnog stanja, ne opravdava predmetnu žalbenu osnovu.

Suprotno žalbenim navodima optuženice, činjenično stanje je potpuno i pravilno utvrđeno. Zaključci suda prvog stupnja zasnovani na ocjeni vjerodostojnosti iskaza ispitanih osoba i zaključci zasnovani na ocjeni svih ostalih izvedenih dokaza su logični i zakoniti, pa su uslijed toga i zaključci suda o postojanju odlučnih činjenica utemeljeni na izvedenim dokazima.

Kada optuženica, osporavajući utvrđeno činjenično stanje, u žalbi tvrdi kako „... nije utvrđen zatvoren krug indicija ...“, zanemaruje ukupnost kako materijalnih dokaza, tako i suglasne iskaze brojnih svjedoka. Međusobna povezanost izvedenih dokaza je takva da se utvrđene činjenice pojavljuju kao karike jednog lanca koje isključuju svaku drugu verziju i mogućnost od one koju je utvrdio prvostupanjski sud. Naime, tijekom očevida je izuzet bris s maskirne jakne pronađene u neposrednoj blizini ubijene B. S., majke optuženice (omot 18), na kojem je vještačenjem utvrđen DNA profil optuženice. Na tragovima krvi, pronađenim u blizini žrtve (omot 19), vještačenjem su dokazani miješani DNA profili optuženice i pokojnice. S tim u svezi, vještak za biološka vještačenja M. K. A. je iskazao da je vještačenjem utvrdio „... snažan dokaz da su sporni tragovi povezani odnosno potječu od sudionika predmetnog događaja ...“ (list 1052 spisa). Na neizravan je način, o pronađenom tragu na maskirnoj jakni, govorila svjedokinja M. K. koja je uoči počinjenja ovog kaznenog djela vidjela optuženicu „... u maskirnoj-gardističkoj bluzi ...“. Uostalom, pored utvrđenog DNA profila optuženice na brisu izuzetom sa maskirne jakne, dokazani su tragovi optuženice na ovratniku i rubovima rukava, gdje osoba koja je nosi ostavlja svoj genetički materijal.

O „sudionicima predmetnog događaja“ kako se to, na temelju pronađenih bioloških tragova, izrazio vještak M. K. A., svjedočile su M. K. i S. N. One su u nedjelju predvečer vidjele odnosno čule svađu optuženice i njene majke, koja je, očito, prethodila kaznenom djelu počinjenom nešto kasnije, u noći nedjelje na ponedjeljak, između 10. i 11. rujna 2017. M. K. je zadnji put bila s pokojnom B. u nedjelju 10. rujna 2017., kada su između 18 i 19 sati vidjele dolazak automobila tamne boje. B. je svjedokinji rekla da nikoga ne očekuje, a onda se iznenadila i rekla „... to je S. ...“. Optuženica se ubrzo posvađala s majkom na njemačkom jeziku, a potom otišla na kat kuće. Kada je sišla „... u maskirnoj – gardističkoj bluzi, a ispod je imala samo grudnjak ...“, M. K. je na kratko razgovarala s optuženicom, dok je B. „... bila uplašena i jako uznemirena ...“. Svjedokinja je poslije zvala B., ali joj se ona više nije javljala. S. N. je te nedjelje oko 19 sati vidjela auto koji je došao kod B. pred veliku, gornju kuću. Bio je to onaj isti auto koji je ranije bio parkiran u njenom dvorištu, i za koji joj je B. rekla da pripada optuženici. Nakon što je auto došao, svjedokinja je začula galamu, čuli su se ženski glasovi ali vika nije dugo trajala. Slijedeći dan ujutro vidjela je, na donjoj B. kući, upaljeno vanjsko svjetlo što je bilo čudno, jer B. nije spavala u toj maloj kući. U utorak navečer nazvao je B. sin I. iz Nj., i zamolio je da se provjeri kod majke da li joj se što dogodilo, jer mu se nije javljala na mobitel.

Svjedoci C. i I. S., D. G., M. L. i L. B., iskazivali su o ranijim, agresivnim, postupcima optuženice prema svojoj majci. Sestra optuženice, C. S. je zvala policiju godinu dana prije odnosnog događaja, jer je optuženica „... zaključala majku ...“. Svjedokinja je naglasila kako je optuženica „... u dva navrata htjela fizički napasti majku, što ona nije dozvolila ...“. I. S., brat optuženice, ima saznanja da je optuženica „... prijetila majci, vrijeđala ju da je kurva, ponižavala i prijetila da će ju ubiti...“. D. G. je iskazala kako joj se žrtva požalila „... da je kćerka rekla da će je ubiti, a prijeti joj zato što više ne daje novac ...“. L. B. je čula optuženicu „... koja je u nekoliko navrata prijetila da će ubiti i mamu i brata ...“. Svjedok M. L. je govorio da im je došla optuženica, nekoliko tjedana prije ovog događaja, i pitala može li kod njih prespavati jer se „... posvađala sa majkom ...“.

Pravilno je, nadalje, utvrđenje prvostupanskog suda kako iz provedenih dokaza proizlazi da su obje obiteljske kuće, u trenutku pronalaska leša B. S. u manjoj donjoj kući, bile uredno zaključane, bez tragova oštećenja ili provaljivanja. Prema svim izvedenim dokazima, jedino je optuženica bila u kući sa žrtvom, i samo su njoj, pored pokojnice, u to vrijeme bili dostupni ključevi kuća.

Prvostupanski sud, s pravom, nije prihvatio obranu optuženice da ona nije počinila kazneno djelo, odnosno kako ima „rupe u sjećanju“ i ne zna gdje je bila u noći između 10. i 11. rujna 2017. Kao što je to već navedeno, svjedokinje M. K. i S. N. su vidjele, odnosno čule optuženicu tog 10. rujna 2017., predvečer, uoči počinjenja kaznenog djela, kada je došla pred obiteljsku kuću žrtve, automobilom tamne boje. Iz izvješća Hrvatskih auto-cesta za vozilo reg. oznake ..., kojim je upravljala optuženica, proizlazi da je to vozilo 10. rujna 2017. ušlo na auto-cestu u 17:13:56 na naplatnoj postaji Z.-istok, a izašlo u 18:17:15 na naplatnoj postaji N. (list 1045-1049 spisa), a što je uobičajeni put od Z. do P. Ovaj podatak, dodatno, potvrđuje vjerodostojnost iskaza svjedokinja o vremenu dolasku optuženice pred obiteljsku kuću žrtve. Iz preslike vize-putovnice za optuženicu proizlazi da je ista prešla granicu na graničnom prijelazu iz Republike Hrvatske u Republiku Srbiju u mjestu B., u subotu 9. rujna 2017. Međutim, prema dopisu Uprave za granicu MUP-a proizlazi kako je ista mogla prijeći granicu i za vrijeme provođenja ciljanih kontrola kada su gužve i kada ne bi bio evidentiran njen

povratak u Republiku Hrvatsku, odnosno ponovni prelazak iz Republike Hrvatske u Republiku Srbiju.

Svi ovi detalji govore da je optuženica izrazito dinamično mijenjala mjesta i putovala kroz više država, kako neposredno prije tako i nakon počinjenja kaznenog djela. Očito, nije bila izgubljena i dezorijentirana već je „kontrolirala situaciju“, o čemu će biti više riječi kod izlaganja o žalbenom navodu vezanom uz ubroјivost optuženice.

Nasuprot žalbene tvrdnji optuženice, utvrđenje prvostupanskog suda da je optuženica ubila svoju majku, pravilno je zasnovano na nizu međusobno povezanih činjenica koje tvore nedjeljivu i logičnu cjelinu. Činjenice su utvrđene na nedvojben način i međusobno čvrsto povezane. Rezultati posrednih dokaza čine zatvoren krug utvrđenih činjenica koje, sa punom sigurnošću, upućuju na nedvojbeni zaključak da je optuženica u obiteljskoj kući, u noći između ... i 2017., točno neutvrđenim tupotvrđim bridovitim predmetom snažno izudarala svoju majku, zadavši joj, uz brojne rane razderotine i krvne podljeve kože glave desnog ramena i šaka, krvni podljev mekog oglavka i prijelom kostiju svoda lubanje i nosnih kostiju, koje ozljede su dovele do razvoja šoka i smrti.

Neosnovano se u žalbi tvrdi kako su činjenice vezane uz ubroјivost i psihičko stanje optuženice pogrešno utvrđene.

Vještakinja psihijatar, subspecijalista za forenzičnu psihijatriju, dr. J. B. je, jasno i po svim pravilima struke, izložila da je optuženica osoba s dubokim i trajnim poremećajem ličnosti graničnog tipa, s naglašenim narcističim značajkama, ali raspravno sposobna. Kod optuženice se, povremeno, javljaju psihotične dekompenzacije koje ulaze u širi okvir dijagnostičkih kriterija za poremećajem graničnog tipa. Uzimajući u obzir dijagnostička određenja i motivacijske elemente, vještakinja je utvrdila kako su optuženičine sposobnosti shvaćanja vlastitog postupanja i vladanja svojom voljom bile smanjene u bitnom stupnju (list 699 - 725 spisa).

Nasuprot žalbenim tvrdnjama, prvostupanski sud je pravilno ocijenio ovaj vještački nalaz i mišljenje stručnim i vjerodostojnim, te ga u cijelosti prihvatio.

Premda se branitelj B. K., u žalbi poziva na austrijsku povijest bolesti za optuženicu, sačinjenu u N. C. iz L., u kojoj je navedena i dijagnoza paranoidna shizofrenija (list 814-842 spisa), a koja dijagnoza se nalazi i u otpusnici Zatvorske bolnice u Z., zanemaruje odlučne činjenice vezane uz okolnosti bilježenja takve dijagnoze. Žalitelj ignorira i sadržaj vještačkog nalaza i mišljenja dr. J. B., koja se detaljno i po pravilima struke očitovala na dijagnozu paranoidne shizofrenije.

Naime, u povijesti bolesti za optuženicu sačinjenu u N. C., neposredno nakon njenog uhićenja 21. listopada 2017., navedeno je „kod prijema nekonvencionalno ponašanje ... nema podataka o dosadašnjem mogućem psihijatrijskom liječenju,, (list 821 spisa). Slijedećeg dana, 22. listopada 2017., navedeno je „nije moguće dobiti informacije o njenoj prethodnoj povijesti bolesti,, (list 821 spisa). Nakon pregleda 24. listopada 2017., između ostalog je navedeno „na upit o eventualnim psihičkim problemima odgovara niječno“. Istog tog dana je kao dijagnoza zabilježeno: „Paranoidna shizofrenija (Sumnja se u tu dijagnozu)“ (list 819 spisa). Naposljetku, kada su 6. prosinca 2017. utvrđene pretpostavke za povratak optuženice u

Republiku Hrvatsku, navedeno je: „Poznata dijagnoza: Paranoidna shizofrenija uz terapiju“ (list 814 spisa), ali bez navođenja zašto je ispuštena ranija zabilježba sumnje u tu dijagnozu.

Vještakinja dr. J. B. je, nakon vlastitog ispitivanja optuženice te na temelju podataka iz medicinske dokumentacije i podataka iz sudskog spisa, utvrdila da se kod optuženice ne radi o paranoidnoj shizofreniji. Jasno je izložila kako u austrijskoj povijesti bolesti nedostaju dijagnostički kriteriji na kojima bi se temeljila ova dijagnoza (list 812 spisa). Vještakinja je bila decidirana da nije našla psihopatoloških argumenata za potvrdu dijagnoze shizofrenije paranoidnog tipa. Obrazlažući svoj zaključak da su optuženičine sposobnosti shvaćanja vlastitog postupanja i vladanja svojom voljom bile smanjene u bitnom stupnju, vještakinja je naglasila kako je optuženica, premda osoba s dominantno graničnom strukturom osobnosti, imala relativno organizirano ponašanje koje je bilo prilagođeno okolnostima. Nije bila dezorganizirana ni konfuzna, već je imala zadovoljavajuću kontrolu nad situacijom, svjesna posljedica svog ponašanja. Vještakinja je izložila da je optuženica, u vrlo kratkom vremenskom razdoblju, prezentirala vrlo različite kliničke slike koje osciliraju u širokom spektru, od suspektno paranoidne slike do gotovo potpuno „normalne“ komunikacije. Obrazlažući zašto se ne radi o neubrojivoj osobi, vještakinja je naglasila kako pravi shizofreni bolesnici, čak uz sve moguće disimulacijske napore, nemaju kapaciteta da se, u razmaku od samo nekoliko dana, predstave u potpuno drugačijem „borderlandskom svjetlu“, u kojem ne bi bila vidljiva patologija (list 812 spisa). Naposljetku je zaključila kako psihotična klinička slika optuženice spada u jedan od dijagnostičkih kriterija za dijagnozu graničnog poremećaja ličnosti, jer utvrđene psihoze nemaju ni kvalitetu ni trajanje simptomatike, kao što je to kod shizofrenije (list 813 spisa).

Imajući u vidu navedeno, branitelj B. K. nije u pravu kada u žalbi tvrdi da optuženica „... tempore criminis nije bila ubrojiva ...“.

Nasuprot žalbenim tvrdnjama optuženice, prvostupanjski sud je na temelju izvedenih dokaza potpuno i pravilno utvrdio postojanje svih odlučnih činjenica, te valorizacijom izvedenih dokaza, osnovano, zaključio da je optuženica počinila odnosno kazneno djelo.

Nisu u pravu državni odvjetnik i optuženica kada se žale zbog odluke o kazni.

Odluka o kazni mora izražavati individualiziranu, zakonom predviđenu društvenu osudu zbog konkretnog kaznenog djela.

Zadatak suda ne ograničava se samo iz zakonskog opisa djela, pravnih formulacija i činjeničnog učina kreirati konkretno ostvareno kazneno djelo, već izabrati vrstu i mjeru kazne koja će optimalno odgovarati svrsi kažnjavanja. Uloga suda se, pri tome, ne svodi samo na mehaničko posredovanje između slova zakona i stvarnosti. Zakonodavac, generalizirajući svrhu kažnjavanja, nastoji obuhvatiti neodređen broj slučajeva i sažeti ih u opće pravilo. Sud, u svakom pojedinom slučaju konkretizira opće pravilo, a deduktivnim postupkom stvara zaključke potrebna za pravilnu odluku o vrsti i mjeri kazne.

Određujući vrstu i mjeru kazne koju će primijeniti, sud mora uzeti u obzir okolnosti koje utječu da kazna po vrsti i mjeri bude lakša ili teža za počinitelja kaznenog djela, a osobito stupanj krivnje, pobude iz kojih je kazneno djelo počinjeno, jačinu ugrožavanja ili povrede kaznenim djelom zaštićenog dobra, okolnosti u kojima je kazneno djelo počinjeno,

okolnosti u kojima je počinitelj živio prije počinjenja kaznenog djela i usklađenost njegovog ponašanja sa zakonima, okolnosti u kojima živi i njegovo ponašanje nakon počinjenja kaznenog djela, te ukupnost društvenih i osobnih uzroka koji su pridonijeli počinjenju konkretnog kaznenog djela.

Odlučujući o kazni, koja bi bila odgovarajuća utvrđenoj kaznenoj odgovornosti optuženice, prvostupanjski sud je vodio računa o stupnju krivnje i svrsi kažnjavanja. Od olakotnih okolnosti je cijenio dosadašnju neosuđivanost, a posebno je cijenio bitno smanjenu ubroјivost optuženice u vrijeme počinjenja kaznenog djela. Od otegotnih okolnosti sud je cijenio upornost i brutalnost pri počinjenju kaznenog djela na štetu vlastite majke. Nasuprot paušalne žalbene tvrdnje, utvrđene olakotne okolnosti nisu dostatne da bi se svrha kažnjavanja mogla postići još blažom kaznom od izrečene, odnosno da bi se postigla „... kaznom zatvora u trajanju osam godina ili kraće ...“.

Suprotno žalbenim navodima državnog odvjetnika i optuženice, prvostupanjski sud je pravilno utvrdio i ispravno ocijenio sve okolnosti relevantne za zakonitu odluku o vrsti i mjeri kazne.

Vodeći računa o općim pravilima izbora vrste i mjere kazne, te o svrsi kažnjavanja, kaznom zatvora u trajanju dvanaest godina moći će se izraziti jasna društvena osuda zbog počinjenog kaznenog djela i utjecati na optuženicu da ubuduće ne čini kaznena djela, te joj omogućiti odgovarajuću socijalizaciju i ponovno uključivanje u društvo. Izrečenom će se kaznom utjecati i na sve ostale da ne čine kaznena djela, kao i na svijest građana o pogibelnosti kaznenih djela.

Odmjerenom kaznom zatvora optimalno će se ispuniti zahtjevi kako generalne, tako i specijalne prevencije.

Kako je optuženica osoba čije su sposobnosti shvaćanja vlastitog postupanja i vladanja svojom voljom smanjene u bitnom stupnju, a utvrđeno je postojanje vrlo visoke razine opasnosti od mogućeg počinjenja novih kaznenih djela uvjetovanih identičnom psihopatologijom, pravilno je prvostupanjski sud izrekao i sigurnosnu mjeru obveznog psihijatrijskog liječenja.

S obzirom da je proglašena krivom, pravilno je prvostupanjski sud naložio optuženici podmiriti troškova kaznenog postupka, jer nije utvrđeno postojanje uvjeta za oslobođenje od plaćanja troškova ni u cijelosti niti djelomično. Ukoliko se, naknadno, utvrde okolnosti uslijed kojih optuženica ne bi mogla podmiriti troškove kaznenog postupka, predsjednik vijeća je može, posebnim rješenjem, osloboditi te dužnosti.

Drugostupanjski sud ispituje presudu u onom dijelu u kojem se pobija žalbom i iz osnova iz kojih se pobija.

Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao drugostupanjski sud, ispitujući pobijanu presudu po službenoj dužnosti u skladu s čl. 476 st. 1. toč. 1. i 2. ZKP/08., nije našao da bi bila ostvarena ni bitna povreda odredaba kaznenog postupka, niti povreda kaznenog zakona na štetu optuženice, na koje povrede drugostupanjski sud pazi po službenoj dužnosti.

Stoga je primjenom čl. 482. ZKP/08. trebalo odlučiti kao u izreci ove presude.

Zagreb, 28. svibnja 2020.

Predsjednica vijeća:
Ileana Vinja, v.r.